

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/107486,Krakowskie-uroczystosci-w-75-rocznice-powstania-Zrzeszenia-WiN.html>
20.04.2024, 05:31

Krakowskie uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia WiN

IPN ufundował tablicę poświęconą działaczom Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Jej odsłonięcie odbyło się 2 września 2020 r. w klasztorze kapucynów w Krakowie.

Po mszy świętej w klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów w Krakowie, której przewodniczył o. Jerzy Pająk OFCMCap, kapelan środowisk kombatanckich, odsłonięta została tablica pamiątkowa w hołdzie żołnierzom i działaczom Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. W uroczystości wzięli udział zastępca dyrektora krakowskiego IPN Cecylia Radoń i dr Maciej Korcuć, naczelnik krakowskiego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa.

– Wielu wrogów, jeden cel: niepodległość. Konspiracja niepodległościowa podążała drogą

obrony tych wartości, do których każdy żołnierz jest powołany. Wartości, którym ma być wierny. I żołnierze, i cywile zrzeszeni w WiN pozostawali wierni tym ideałom – mówił do zebranych dr Korcuć. Zazaczył, że celem WiN-owców były niepodległość i niezawisłość państwa oraz wolność obywateli.

Gośćmi specjalnymi uroczystości byli m.in. Jadwiga Martyna, córka kpt. Józefa Ostafina, członka II Zarządu WiN, mjr Stanisław Szuro, mjr Janusz Kamocki i por. Waław Szacoń. Uroczystości współorganizowało Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” – Obszar Południowy, które reprezentowała przewodnicząca Małgorzata Janiec. Przy okazji zaprezentowana została okolicznościowa moneta, wybita przez Narodowy Bank Polski.

• Kraków, Tarnów. Kwiaty na grobach bohaterów

2 września 2020 r. dyrektor krakowskiego Oddziału IPN dr hab. Filip Musiał złożył kwiaty na grobach członków Zrzeszenia WiN. Owiedził mogiły przedstawiciele trzech poziomów WiN-u – zarządu głównego, okręgu i inspektoratu: ppłk. Alojzego Kaczmarczyka, Józefy Petriczek ps. „Wilejka” oraz kontynuatora misji WiN-u, dr. hab. Janusza Kurtyki, pełniącego w latach 2003-2010 funkcję prezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Społeczno-Kombatanckiego Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”. Dyrektor Musiał uczcił również pamięć Józefa Ostafina ps. „Chudy”, „Ludwik” i Waleriana Tumanowicza ps. „Jagodziński”, których symboliczne groby znajdują się na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. W imieniu Oddziału IPN w Krakowie dr Roman Gieroń z krakowskiego Biura Badań Historycznych złożył wiązanek kwiatów na grobie Władysława Kowala ps. „Rola” w Tarnowie.

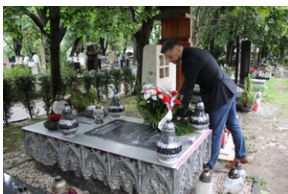
Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot. Zaneta Wierzgacz

Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot. Zaneta Wierzgacz

Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot. Zaneta Wierzgacz

Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot. Zaneta Wierzgacz

Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot. Zaneta Wierzgacz

Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot. Zaneta Wierzgacz

Uroczystości w 75. rocznicę powstania Zrzeszenia „WiN” - fot.

- **Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” - Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji**

2 września 1945 r. w Warszawie powołano Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”. Ścisłe kierownictwo organizacji tworzyli Jan Rzepecki „Ślusarczyk” (prezes), Janusz Bokszczyński (wiceprezes), Tadeusz Jachimiek „Ninka” (sekretarz generalny), Antoni Sanojca „Skaleń”, Franciszek Niepokólczycki „Halny”, Jan Szczurek-Cergowski „Sławbor” i Józef Rybicki „Maciej”. W konspiracyjnej prasie opublikowano wkrótce, zredagowaną przez Rzepeckiego, „Deklarację Ideową WiN”. Organizacja przejęła dużą część dotychczasowych struktur podziemnych i szybko rozrosła się do około 20 tys. członków. Była formalnie niezależna od rządu londyńskiego, ale przekazywała na Zachód uzyskane materiały i analizy, dotyczące sytuacji politycznej, gospodarczej i militarnej w kraju opanowanym przez Związek Sowiecki i polskich komunistów. Głównym celem politycznym Zrzeszenia było doprowadzenie do wolnych wyborów (zagwarantowanych przez Wielką Trójkę w Jałcie) i przekazanie struktur organizacyjnych legalnym władzom RP na uchodźstwie.

WiN z założenia miał być organizacją polityczną, a nie wojskową. Trudno jednak było w krótkim czasie zdemobilizować leśne oddziały. Ich masowe ujawnienie nie wchodziło w grę, ponieważ oznaczałoby dekonspirację większości lokalnych struktur konspiracyjnych, sieci łączności i kolportażu. Akcją demobilizacji niepodległościowych oddziałów partyzanckich prowadzono systematycznie od chwili powstania WiN-u. Najbardziej zagrożonych aresztowaniami przerzucono na inne tereny.

Po początkowych i krótkotrwałych sukcesach niepodległościowej konspiracji, NKWD – wspierana przez polskich komunistów z Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego – rozpoczęła skuteczne zwalczanie WiN-u. Informacje uzyskane dzięki akcji ujawnieniowej pozwoliły na szybką infiltrację powstających struktur polskiego podziemia. Już w listopadzie 1945 r. dokonano w Łodzi aresztowań wśród członków Zarządu Głównego Zrzeszenia. Podobny los podzieliły następne składy ZG WiN.

- [Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” - wystawa on-line](#)